Agar, slujitoarea Sarei

Agar, slujitoarea Sarei

Geneza 16

Agar era de origine egipteană, iar ca stare socială era o sclavă; aceasta este tot ce ştim despre această femeie. Probabil, Avram a cumpărat-o în Egipt, în timpul şederii sale scurte acolo, despre care citim în Geneza 12; sau probabil a primit-o ca şi cadou de la faraon în legătură cu problema ruşinoasă, când Sarai a fost lăsată în seama împăratului Egiptului cu aprobarea soţului ei (Geneza 12.15-19).

Auzim pentru prima dată de Agar, când Sarai, care nu avea copii, a dat-o pe slujitoarea ei Agar ca soţie soţului ei Avram: „Poate că-mi voi zidi o casă prin ea“ (adică va primi urmaşi prin ea).

Din înjosire la loc de onoare

Deci, Agar era slujitoarea, iar Sarai era stăpâna. Cu siguranţă, Agar avea foarte puţine drepturi; ea trebuia doar să asculte şi să muncească. Chiar dacă putem presupune că slujitorii din casa lui Avram erau bine trataţi, totuşi aceasta nu a schimbat cu nimic poziţia lui Agar: ea era supusă stăpânei ei. Ea nu avea o familie şi era departe de patria şi de rudele ei, dacă avea vreuna. Din ceea ce citim în continuare putem deduce că ea a simţit toate acestea din plin. Drepturile stăpânei, libertatea şi bogăţia stăpânului le simţea zilnic în contrast cu dependenţa, osteneala, sărăcia şi singurătatea ei.

Nu ne mirăm că în acest mod se ridică invidie chiar şi în inimile noastre. Altora le merge probabil mai bine, fie din punct de vedere material, fie din punct de vedere intelectual sau al sănătăţii. Poate au o familie mult mai fericită, o poziţie socială mai bună sau o casă mai frumoasă. Să nu credem că sunt doar puţini oameni care suferă din cauza unui sentiment de inferioritate sau că se simt daţi deoparte de personalitatea altora. Câţi tineri nu se simt astăzi dezavantajaţi faţă de alţii de vârsta lor! Câte suspine, câte plânsete în nopţi nedormite aude Domnul! Pentru mulţi, anii tinereţii trec într-o alternanţă obositoare între speranţă şi dezamăgire.

Cine ştie, poate şi Agar, slujitoarea, a vărsat lacrimi. Ea era clar dezavantajată faţă de stăpâna ei! Dar deodată s-a întâmplat ceva care a schimbat din temelii situaţia ei. Niciodată nu s-a aşteptat la aşa ceva: într-o noapte, Avram a devenit soţul ei, iar aceasta cu acceptul stăpânei ei! Ne putem închipui ce a însemnat aceasta pentru ea, să fie într-o relaţie atât de intimă cu stăpânul ei, să ocupe locul stăpânei ei. În acelaşi timp trebuie să fi simţit superioritate faţă de Sarai, care era stearpă. Dacă va reuşi ca ea, slujitoarea, să-i dea lui Avram un fiu, atunci ea va vedea cum el va deveni moştenitorul tuturor averilor stăpânului său, cu toate drepturile unui stăpân bogat, nobil.

Agar a rămas însărcinată. Dumnezeul lui Avram, pe care cu siguranţă l-a cunoscut şi Agar, a avut aici mâna în joc. Nu a fost mâna Sa, cea care i-a permis lui Agar să se ridice până în acest punct? Dumnezeu a scos binele pentru ea, sclava săracă, din neascultarea şi necredinţa stăpânei ei.

Noi, care Îl cunoaştem pe Dumnezeu, trebuie să învăţăm să-L recunoaştem în împrejurările noastre şi să ne aducem aminte de El, când se revarsă asupra noastră o binecuvântare. „Orice ni se dă bun şi orice dar desăvârşit coboară de sus, de la Tatăl luminilor“ (Iacov 1.17). Şi Avram a văzut stelele cerului în liniştea unei nopţi clare. Ele reprezentau mărimea urmaşilor săi, dar lipsa de răbdare a stins în parte acea amintire.

Prima greşeală

„Când a văzut ea că a rămas însărcinată, stăpâna sa a fost dispreţuită în ochii ei“ (versetul 4). Aceasta a fost prima mare greşeală a lui Agar. Când a câştigat o parte din afecţiunea lui Avram şi a împlinit aşteptările stăpânei ei Sarai, tocmai acum, când putea privi spre un viitor luminos, ar fi trebuit să rămână smerită. Ea ar fi trebuit să păstreze în inima ei bucuria, pe care i-a dăruit-o Dumnezeu, dar ţinând cont de poziţia ei ca slujitoare, în care totuşi se afla. Dacă aici ar fi fost într-adevăr vorba despre „răsplată“, nu ar fi răspuns Dumnezeu? „A mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti, spune Domnul“ (Romani 12.19).

De câte ori nu se întâmplă că stricăm în mod nebunesc lucrarea lui Dumnezeu – prin mândrie, prin lipsă de supunere, prin dorinţa de a ne răzbuna pe cei care ne-au cauzat o suferinţă sau pe cei care îi considerăm răspunzători de necazul nostru.

Cădere mai adâncă

Astfel, Agar a căzut mai jos, decât a fost deja înainte, iar în acest punct ea însăşi a fost vinovată. Stăpâna ei a tratat-o dur. În loc să o apere pe Agar, Avram a lăsat-o pradă capriciilor soţiei lui, Sarai, încât Sarai a putut face ce a dorit cu Agar. „Iată, roaba ta este în mâna ta: fă-i ce este bine în ochii tăi“ (versetul 6). Agar a căzut într-o stare de deznădejde mare şi a fugit. În pustiu, la un izvor pe care l-a găsit, ar fi putut supravieţui doar câteva săptămâni. Nimeni n-ar fi mers după ea să o caute. Toţi ar fi considerat-o moartă pe ea şi copilul, pe care îl purta.

Prima întâlnire cu Dumnezeu

„Şi Îngerul Domnului a găsit-o lângă un izvor de apă în pustiu, lângă izvorul din calea spre Şur“ (versetul 7). Probabil, Agar a pornit la drum, pentru a se întoarce în Egipt; dar calea era prea lungă pentru ea, fiind singură, fără protecţie şi fără hrană. Ce plăcute sunt cuvintele: „Şi Îngerul Domnului a găsit-o“! Era Cineva care Se gândea la ea, care o căuta, care dorea să o ajute şi care dorea să-i indice mijlocul prin care viaţa ei avea din nou un sens, care putea să-i dea echilibru şi nădejde. Dar apoi au urmat cuvintele cercetătoare: „De unde vii? Şi unde mergi?“, parcă El ar fi vrut să spună: „La ce gândeai? Ce planuri aveai? Încotro doreai să mergi?“

Drag cititor, Domnul este aproape de noi întotdeauna, chiar şi atunci când noi Îi stricăm planurile cu nebunia noastră; chiar dacă am căzut atât de adânc, încât dorim să murim, Domnul este aproape de noi. Dar pentru a ne reabilita, El trebuie să facă o lucrare în noi şi să ne aducă până acolo, încât să vedem greşeala, să o recunoaştem, pentru ca el să vindece. „Întoarce-te... şi supune-te“ (versetul 9). Agar nu trebuia să facă nimic altceva. Smerenia este preţul pentru îngâmfare, întoarcerea este preţul pentru fugă.

Îngerul i-a acordat o clipă de gândire. Cât de nesfârşită i s-a părut aceasta lui Agar! În liniştea pustiului, Agar a trebuit să se întoarcă şi să se supună. Apoi a urmat promisiunea: „Îţi voi înmulţi sămânţa foarte mult, încât nu se va putea număra datorită mulţimii“ (versetul 10). Numele pe care trebuia să-l dea fiului, care urma să se nască - Ismael (adică Dumnezeu aude) -, îi va aduce aminte toată viaţa de harul, care este gata să vină în ajutorul celui aplecat şi să-l ierte pe cel cu inima zdrobită.

Agar a avut parte de acest ajutor, şi Domnul a dispărut din faţa ochilor ei. Dar ea a fost atunci în stare să-i dea un nume: „Dumnezeu, care mă vede“ sau „Dumnezeu, care Se descoperă“ (versetul 13). Dumnezeu vede, acest lucru este sigur; Dumnezeu vede cele mai mari suferinţe ale noastre, dar şi pornirile noastre rele; El vede necazurile noastre, dar şi greşelile noastre; El vede singurătatea noastră, dar şi aroganţa noastră. El ni Se descoperă şi ne vorbeşte, pentru că ne iubeşte.

Astfel, Agar L-a cunoscut pe Dumnezeu, cum nu L-a cunoscut înainte, iar aceasta tocmai atunci când a fost cu totul la pământ. Cât timp nu am învăţat să ţinem carnea noastră în moarte şi să renunţăm la orice străduinţă de a rezolva noi înşine problemele, Dumnezeu nu ne va permite să mergem mai departe. În Peniel a luptat o singură noapte cu Iacov, pentru a-i arăta că El este cel care îi deschide calea binecuvântării. Cu Agar nu S-a luptat, dar a condus-o la pocăinţă şi la recunoaşterea greşelii ei şi astfel i-a arătat calea pe care trebuie să meargă, pentru a primi apoi împlinirea promisiunilor lui Dumnezeu. Fântâna a fost numită: „Lahai-Roi“, ceea ce înseamnă: „Fântâna Celui viu, care Se descoperă“. Aceasta a fost întreaga ei experienţă: Dumnezeu este Cel viu, Dumnezeu dă viaţa; Dumnezeu priveşte la tot şi Se descoperă. Dar a fost nevoie de o altă întâlnire, pentru că inima lui Agar încă nu a fost deschisă pentru voia lui Dumnezeu, aşa cum ar fi trebuit să fie.

A doua greşeală (Geneza 21.9-21)

Fiul s-a născut, aşa cum a spus Dumnezeu, iar Avram, care se pare că a dat crezare viziunii lui Agar, l-a numit „Ismael“. În acest timp au avut loc mari evenimente în casa stăpânului ei, care prevedeau o lucrare deosebită a lui Dumnezeu. Numele lui Avram şi al soţiei sale Sarai au fost schimbate în „Avraam“ şi „Sara“: ei nu mai trebuiau să se numească „tatăl înălţat“ şi „prinţesa mea“, ci „tatăl unei mulţumi“ şi „prinţesă“. Dumnezeu a ordonat astfel, pentru că El dorea să-i pregătească pentru minunea naşterii lui Isaac.

A fost introdus şi legământul circumciziei (17.9-14). Acesta confirma că Dumnezeu poate lucra în înviere numai acolo unde carnea este adusă în moarte. Apoi a fost distrusă cetatea Sodoma, prin care este scoasă în evidenţă dreptatea lui Dumnezeu. Agar a fost martoră la toate aceste evenimente. Dar naşterea lui Isaac, această viaţă rezultată din moarte, râsul Sarei, bucuria lui Avraam, toate acestea Agar le-a simţit ca pe o jignire. Din nou ar fi trebuit doar să nădăjduiască în supunere şi să păstreze în inima ei în smerenie promisiunile pe care i le-a dat Dumnezeu cu privire la fiul ei Ismael. Desigur, acum el nu mai era singurul moştenitor, dar Dumnezeu este fidel.

Supunerea sub planurile lui Dumnezeu este un lucru greu pentru carnea noastră. Dar cât de bogată este recolta de binecuvântări, dacă Îl lăsăm să lucreze!

Se vede clar că Agar a inoculat fiului ei dispreţul faţă de Isaac şi invidia. Ea a fost aceea care a transmis mândria ei rănită asupra lui: refuzul lui de a recunoaşte în Isaac pe moştenitorul şi viitorul stăpân, de care trebuia să asculte.

Cu totul altfel a fost comportamentul lui Eliezer din Damasc, slujitorul lui Avraam! Şi el a fost pentru un timp moştenitorul (Geneza 15.2); apoi însă, după naşterea fiului stăpânului său, a pierdut toate drepturile. Cu ce dăruire s-a preocupat el însă cu Isaac şi câtă osteneală a luat asupra lui, pentru a căuta pentru el o soţie după gândurile lui Dumnezeu!

La înţărcarea lui Isaac, râsul (batjocura) lui Ismael a fost mai mult decât un capriciu copilăresc: acolo era un conflict adânc înrădăcinat, o ură bine hrănită. Sara a ştiut acest lucru şi a recunoscut că Agar era răspunzătoare de acest lucru.

A doua întâlnire cu Dumnezeu

„Izgoneşte pe roaba aceasta şi pe fiul ei, pentru că fiul roabei acesteia nu va moşteni cu fiul meu, cu Isaac“ (versetul 10). Gelozia şi mânia Sarei au slujit, fără ca ea să ştie, planului lui Dumnezeu. Isaac, fiul promis, era singurul adevărat moştenitor. Ca o imagine a lui Hristos, el este capul unei seminţii de oameni liberi. Ismael, fiul cărnii, născut sub Lege, va rămâne sub sclavie cu toţi urmaşii săi (Galateni 3; 4.21-31).

În capitolul 21 este o scenă mişcătoare, când Avraam i-a dat slujitoarei şi fiului ei o pâine şi un burduf cu apă şi i-a trimis în pustiu. În capitolul 22, Avraam a trebuit să-l ia pe Isaac şi să-l aducă ardere-de-tot. În capitolul 23, Sara a fost înmormântată. Au fost trei încercări mari, pe care patriarhul le-a întâmpinat cu o credinţă în Dumnezeu, demnă de admirat, o credinţă tare în Dumnezeul învierii.

Rezerva de apă s-a epuizat, iar Agar l-a aşezat pe fiul ei pe pământ şi s-a îndepărtat, ca să nu vadă moartea copilului. Plânsul ei s-a amestecat cu ţipetele disperate ale băiatului. Aici ne aduce voinţa noastră proprie neîmblânzită, refuzul nostru încăpăţânat de a ne pleca, de a accepta în smerenie planul lui Dumnezeu! Dar din nou Dumnezeu priveşte şi Se descoperă, gata să acţioneze: „Ce ai tu, Agar? Nu te teme, pentru că Dumnezeu a auzit...“ (versetul 17).

Ochii lui Agar au fost deschişi şi ea a văzut în apropiere o fântână! Aceasta nu mai era izvorul, pe care îl găsise în pustiu în ziua fugii ei. Aceasta nu era nici apa pe care i-a dat-o Avraam, când a izgonit-o. Aici era o apă ascunsă pentru ochii omului, străină gândurilor sale – o imagine a ceea ce „ochiul nu a văzut... şi la inima omului nu s-a suit, este ceea ce a pregătit Dumnezeu pentru aceia care-L iubesc“ (1 Corinteni 2.9). Este harul lui Dumnezeu în Hristos, indispensabil pentru mântuirea sufletului nostru, dar şi pentru menţinerea pe calea noastră pe acest pământ! De câte ori nu ne-a venit în ajutor harul suveran al lui Dumnezeu în slăbiciunea noastră mare ca oameni în carne, ca oameni cu credinţă mică, adesea încăpăţânaţi şi nechibzuiţi!

Ismael a devenit un arcaş. Datorită intervenţiei lui Dumnezeu, arcaşul a rămas în viaţă împreună cu mama lui. Ismael şi Agar au pierdut toate drepturile în casa lui Avraam şi nu s-au mai întors niciodată acolo. Dar promisiunile lui Dumnezeu sunt stabile, iar urmaşii lui Ismael au format o naţiune mare: s-au născut doisprezece conducători, douăsprezece căpetenii de seminţii (Geneza 17.20; 25.12-16).

Să ne slujească istoria lui Agar ca exemplu! Ea ne aminteşte că în toate necazurile şi suferinţele noastre Dumnezeu poate lucra şi vrea să lucreze; dar ea ne arată şi că „cine seamănă în carnea sa, din carne va secera putrezirea“ (Galateni 6.8). Să ne gândim la cuvintele rostite de profetul Isaia către poporul Israel: „Dacă veţi avea bunăvoinţă şi veţi asculta, veţi mânca bunătăţile ţării“ (Isaia 1.19)!